

Öğr. Gör. Dr.

 Ümit Ünsal KAYA

Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Lecturer, Afyon Kocatepe University
umitunsalkaya@gmail.com

Prof. Dr.

 Özgün UYANIK AKTULUN

Afyon Kocatepe Üniversitesi,
Prof. Dr. , Afyon Kocatepe University
ozgunuyanik@gmail.com

OKUL DENEYİMİ DERSİ KAPSAMINDA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STAJ SÜRECİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ: AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS'
PERSPECTIVES ON THE INTERNSHIP
PROCESS WITHIN THE SCOPE OF THE
SCHOOL EXPERIENCE COURSE: THE
CASE OF AFYON KOCATEPE
UNIVERSITY

ARTICLE INFORMATION MAKALE BİLGİSİ

Research Article | **Article Type** **Makale Türü** | Araştırma Makalesi

01.09.2024 | **Date Received** **Geliş Tarihi** | 01.09.2024

08.11.2024 | **Date Accepted** **Kabul Tarihi** | 08.11.2024

Ethical Statement | Ethical rules were followed during the preparation of this study

Etik Beyanı | Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur

Yes - Turnitin - intihal.net | **Plagiarism Checks**

Benzerlik Taraması | Yapıldı - Turnitin - intihal.net

No conflict of interest declared | **Conflicts of Interest**

Çıkar Çatışması | Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

No funds, grants, or other support was received | **Funding**

Finansman | Fon, hibe veya başka bir destek alınmamıştır.

[CC BY NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) | **License**

Lisans | [CC BY NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

Author Contributions | The authors contributed equally to the work.

Yazar Katkıları | Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkıda bulunmuştur.

Ethics Committee Approval | Afyon Kocatepe University Rectorate Ethics Committee for Scientific Research and Publications in Social and Human Sciences with the decision dated 15.01.2025 and numbered 2025/18.

Etik Kurul Onayı | Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurul'undan 15.01.2025 tarih ve 2025/18 sayılı karar ile alınmıştır.

Atıf Citation

Kaya, Ü. Ü. & Uyanık Aktulun, Ö. (2025). Okul deneyimi dersi kapsamında okul öncesi öğretmen adaylarının staj süreci üzerine görüşleri: Afyon Kocatepe Üniversitesi örneği. *Cihanşumul Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(10), 1-19.

OKUL DENEYİMİ DERSİ KAPSAMINDA OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ STAJ SÜRECİ ÜZERİNE GÖRÜŞLERİ: AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi çerçevesinde staj sürecine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Okul Deneyimi dersi, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bir süre müfredattan çıkarılmış, ancak 2023 yılında tekrar müfredata dahil edilmiştir. Bu çalışmada, dersin yeniden müfredata eklenmesinin ardından öğretmen adaylarının staj deneyimleri, dersin uygulama sürecine dair memnuniyet düzeyleri ve karşılaştıkları zorluklar incelenmiştir. Araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda 2023-2024 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde öğrenim gören yedi öğretmen adayının bir devlet anaokulunda gerçekleştirdikleri staj deneyimlerinden elde edilen verilere dayanmaktadır. Veriler, adayların staj raporlarından elde edilmiş ve içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonucunda dört ana tema tespit edilmiştir: (1) Staj deneyimine ilişkin algılar, (2) Pedagojik becerilerin gelişimi, (3) Staj sürecine ilişkin görüşler, (4) Mesleki gelişim alanlarına yönelik görüşler. Bulgular, adayların sınıf yönetimi ve etkinlik planlama becerilerinde gelişim gösterdiğini, ancak staj süresinin kısalığının mesleki gelişimlerini sınırladığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul Deneyimi Dersi, Okul Öncesi Eğitimi, Staj Deneyimi, Nitel Araştırma, Fenomenolojik Analiz.

PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS' PERSPECTIVES ON THE INTERNSHIP PROCESS WITHIN THE SCOPE OF THE SCHOOL EXPERIENCE COURSE: THE CASE OF AFYON KOCATEPE UNIVERSITY

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the perspectives of pre-service preschool teachers regarding their internship process within the scope of the School Experience course. The School Experience course was removed from the curriculum by the Ministry of National Education for a period but was reintroduced in 2023. This study examines the internship experiences of teacher candidates, their satisfaction with the implementation of the course, and the challenges they faced following its reintroduction. The research is based on data collected from the internship experiences of seven pre-service teachers enrolled in the Early Childhood Education Program at Afyon Kocatepe University during the spring semester of the 2023-2024 academic year, who completed their internships at a public preschool. The data were obtained from the candidates' internship reports and analyzed using content analysis. Four main themes emerged from the analysis: (1) Perceptions of the internship experience, (2) Development of pedagogical skills, (3) Views on the internship process, and (4) Opinions on areas of professional development. The findings indicate that while candidates improved their classroom management and activity planning skills, the limited duration of the internship hindered their professional growth.

Keywords: School Experience Course, Early Childhood Education, Internship Experience, Qualitative Research, Phenomenological Analysis.

1. GİRİŞ

Okul öncesi eğitim, bireylerin yaşam boyu sürecek akademik ve sosyal gelişiminde temel bir rol oynar. Bu dönemde verilen eğitim, çocukların ilerleyen yıllarda karşılaşacakları zorluklara nasıl tepki vereceklerini ve bu tepkinin neticesinde elde dileycek başarı ya da başarısızlık büyük ölçüde şekillenir (Shuttlesworth ve Shannon, 2015). Bu nedenle erken çocukluk eğitiminin kalitesi tüm eğitim sisteminin başarısı açısından kritik öneme sahiptir (Suchodoletz vd., 2023; Ulferts vd., 2019). Okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir eğitim alması, bu dönemde sunulan eğitimin kalitesini doğrudan etkiler (Mamat vd., 2022).

Türkiye'de öğretmen yetiştirme süreçleri, 1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından düzenlenmiştir. Bu kanun, öğretmen adaylarının eğitim sürecini daha nitelikli ve çağdaş normlara uygun hale getirmeyi amaçlamaktadır (Küçükahmet vd., 2000). Öğretmen adaylarının eğitim fakültelerinde aldıkları eğitimin, sınıf içi uygulamalarla desteklenmesi, onların mesleki yeterliliklerini artırmada önemli bir rol oynar (Özmen, 2008). Öğretmen adaylarının teorik bilgilerini pratiğe dönüştürebilmeleri, gerçek sınıf ortamlarında deneyim kazanmaları ve mesleğe hazırlanma süreçleri onların gelecekteki mesleki başarıları için gereklidir (Tang vd., 2018). Bu bağlamda, öğretmen adaylarına sunulan uygulama dersleri, adayların mesleki gelişimlerine katkıda bulunurken onların öğretmenlik mesleğine dair algılarını da şekillendirir (Yıldırım vd., 2019).

Okul Deneyimi dersi öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerine katkı sağlayan en önemli uygulama derslerinden biridir (Yüksel ve Kırçiçek, 2019). Bu ders öğretmen adayların sınıf yönetimi, çocuklarla etkili iletişim kurma, etkinlik planlama, uygulama becerilerini geliştirme vb.'ne olanak tanır. Yıldırım vd.'nin (2019) yaptığı çalışma, Okul Deneyimi dersinin, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi, iletişim becerileri ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği temel yetkinlikler konusunda önemli kazanımlar sağladığını göstermektedir. Benzer şekilde, Kudu vd. (2006), öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi sayesinde mesleki yeterliliklerinin arttığını ve bu dersin adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediğini belirtmektedir. Yapıcı ve Yapıcı (2004) ise Okul Deneyimi dersinin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tanımalarına ve mesleki kimliklerini geliştirmelerine önemli katkılar sunduğunu vurgulamaktadır. Yapılan bazı çalışmalar, adayların bu ders sırasında yaşadıkları sorunları ve bu sorunların mesleki algılarına olan etkilerini incelemiştir. Örneğin, Ören vd. (2009) öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi süresince yaşadıkları sorunların, onların derslere yönelik tutumlarını etkileyebileceğini ortaya koymuştur. Hergüner vd. de (2002), öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersinde yaşadıkları zorlukların, özellikle uygulama okullarındaki rehber öğretmenlerle olan ilişkilerde ortaya çıktığını belirtmektedir. Ayrıca, Demircan (2007) ve Oğuz (2004), öğretmen adaylarının bu ders sırasında rehber öğretmenlerle yaşadıkları sorunların adayların mesleğe yönelik algılarını olumsuz yönde etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Yapılan çalışmalar, bu dersin öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini şekillendirmede ve onların mesleki yeterliliklerini geliştirmede kritik bir rol oynadığını göstermektedir (Kırksekiz vd. 2015). Örneğin, Ramazan ve Yılmaz'ın (2017) çalışmaları, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri sayesinde mesleki bilgi ve becerilerini geliştirdiklerini ve bu derslerin mesleki hayatlarına yönelik önemli bir hazırlık aşaması olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Kırksekiz vd. (2015) de bu dersin öğrenci-öğretmen ilişkilerini güçlendirdiğini ve adayların sınıf yönetimi becerilerini geliştirdiğini vurgulamaktadır.

Alanyazındaki çalışmalar Okul Deneyimi dersi ve öğretmen adaylarının bu süreçte edindikleri deneyimlere ilişkin önemli bulgular sunmakla birlikte, özellikle okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik kapsamlı araştırmaların sınırlı sayıda olduğunu göstermektedir (Alisinanoğlu ve Kesicioğlu, 2009; Ramazan ve Yılmaz, 2017; Seçer vd., 2010; Yıldırım vd., 2019). Bu durum, okul öncesi eğitim alanındaki öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini destekleyen uygulama deneyimlerine ilişkin daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle, 2019-2020 öğretim yılında okul öncesi öğretmenliği lisans programı müfredatından çıkarılmış olan (YÖK, 2018) ancak 2023-2024 öğretim yılı itibarıyla yeniden müfredata dâhil edilen Okul Deneyimi dersi bu bağlamda özel bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının bu dersteki deneyimlerinin incelenmesi, bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Bu araştırma, öğretmen adaylarının staj sürecinde edindikleri deneyimlerin yanı sıra, dersin yeniden müfredata eklenmesinin ardından adayların memnuniyet düzeylerini, karşılaştıkları zorlukları ve bu dersin uygulama sürecine yönelik önerilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programına tekrar dâhil edilen Okul Deneyimi dersine yönelik algıları, bu dersin onların mesleki gelişimlerine katkıları ve dersin uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlar bazı tespitler yapılmıştır.

Araştırmanın gerekçesi, Okul Deneyimi dersinin yeniden müfredata eklenmesi ile birlikte, bu dersin öğretmen adaylarının mesleki hazırlıkları üzerindeki etkilerini güncel bir bağlamda ele almak ve bu süreçte adayların karşılaştıkları zorlukları, memnuniyet düzeylerini ve iyileştirme önerilerini belirlemek üzerine kurulmuştur. Bu çalışma, sadece Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde değil, genel olarak Türkiye'deki eğitim fakültelerinde de Okul Deneyimi dersinin yeniden yapılandırılmasına ve daha etkili hale getirilmesine yönelik önemli veriler sağlayabilir. Bu araştırmanın, öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesi ve öğretmen adaylarının mesleki gelişim süreçlerinin desteklenmesi açısından alanyazına katkı sunması beklenmektedir. Aynı zamanda, bu dersin müfredata yeniden eklenmesinin ardından öğretmen adaylarının deneyimlerine dayalı olarak yapılacak değerlendirmeler, gelecekteki eğitim politikaları ve uygulamalarına yön verebilecek nitelikte olacaktır. Araştırmanın bulguları, öğretmen adaylarının mesleki hazırbulunuşluklarını artırmak ve Okul Deneyimi dersinin niteliğini iyileştirmek için önemli ipuçları sağlamaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenoloji; bireylerin yaşadıkları deneyimlerin, olayların, kavramların, algıların ve durumların çeşitli biçimlerde karşımıza çıkan fenomenlerine odaklanan bir araştırma türüdür ve bu şekilde deneyimlerin temel yapılarını ve unsurlarını tanımlamaya yönelik bir yaklaşımdır (Merriam, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Eğitim araştırmalarında fenomenolojik tasarımın kullanılmasının amacı eğitim faaliyetleri sürecinde yaşanan deneyimleri ortaya çıkarmak, bu deneyimleri anlamlandırmak ve sürecin gelişimine katkıda bulunmaktır (Saban ve Ersoy, 2016).

Bu çalışmada fenomenolojik desenin tercih edilme nedeni, öğretmen adaylarının staj sürecinde edindikleri deneyimlerin kişisel algı ve tecrübeler bağlamında ele alınması gerekliliğidir. Fenomenolojik desen, bireylerin öznel algı ve deneyimlerini merkeze alan bir yöntem olduğundan, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi kapsamındaki staj sürecine yönelik bireysel görüşlerini, derinlemesine ve katılımcının bakış açısıyla analiz etmeye olanak

tanır. Bu sayede, adayların mesleki gelişimlerine dair duygu, düşünce ve algıların eğitim ortamına nasıl yansıdığı ayrıntılı bir şekilde anlaşılabilir.

Bu araştırma, Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda birinci sınıfta öğrenim gören yedi öğretmen adayının staj deneyimlerine odaklanmaktadır. 2023-2024 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, adayların bir devlet anaokulunda gerçekleştirdikleri Okul Deneyimi dersi kapsamındaki stajları fenomenolojik desen çerçevesinde incelenmiştir.

Araştırma, adayların yazılı staj raporları üzerinden yapılan döküman analizi yöntemiyle, bu anaokulu ortamında yaşadıkları deneyimlerin derinlemesine anlaşılmasını amaçlamaktadır (Bowen, 2009). Öğretmen adaylarının staj sürecinde karşılaştıkları zorluklar, geliştirdikleri mesleki nitelikler ve bu deneyimin onlara kattığı değerler, içerik analizi aracılığıyla detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Fenomenolojik desenin kullanımı, öğretmen adaylarının staj deneyimlerini sadece dışsal gözlemlerle değil, aynı zamanda adayların kendi içsel deneyimleri, düşünceleri ve duyguları üzerinden anlamlandırmalarına olanak tanımıştır. Bu yaklaşımın, öğretmen adaylarının Okul Deneyimi kapsamındaki staj deneyimlerinin özüne dair derinlemesine bilgiler sağlaması ve bu deneyimlerin adayların profesyonel gelişimlerine nasıl katkıda bulunduğunu ortaya koyması beklenmektedir.

2.2. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcıları, Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda öğrenim gören ve 2023-2024 öğretim yılı bahar yarıyılında Okul Deneyimi dersi kapsamında bir devlet anaokulunda staj yapan yedi öğretmen adaydır. Öğretmen adayları anaokulunda rehber öğretmenlerinin yönergeleri doğrultusunda normal gelişim özellikleri gösteren çocuklarla 12 hafta boyunca, haftada bir gün 9.00-14.00 saatleri arasında etkileşimde bulunmuşlardır. Öğretmen adaylarının anonimliğini korumak amacıyla, katılımcılar ÖA1, ÖA2, ...ÖA7 şeklinde kodlanmıştır. Katılımcıların hepsi kadın öğretmen adaylarıdır ve hepsi 19 yaşındadır. Ayrıca öğretmen adaylarının vermiş oldukları cevaplar arasında adı geçen çocukların isimleri etik sınırlar dahilinde X ve Y gibi harflerle kayda geçirilmiştir.

2.3. Veri Toplama

Veri toplama süreci, 2023-2024 öğretim yılı güz yarıyılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı'nda öğrenim gören yedi öğretmen adayının, bir anaokulundaki staj deneyimlerine ilişkin "genel değerlendirme" raporlarını içeren staj dosyaları üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Stajlarını başarıyla tamamlayan öğretmen adayları, dönem sonunda bu dosyaları teslim etmişlerdir. Bu araştırmanın doğasında döküman analizi yer aldığından (Kıral, 2020) herhangi bir etik kurul incelemesine gerek duyulmamış ancak öğretmen adaylarının deneyimlerinin bilimsel açıdan incelenip raporlanacağı kendilerine iletilmiş ve yazılı izinleri alınmıştır.

2.4. Veri Analizi

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının yazılı staj raporlarından elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. İçerik analizi, metinlerden veya diğer iletişim materyallerinden tekrar edilebilir ve geçerli çıkarımlar yapmayı amaçlayan bir araştırma tekniğidir. Bu yöntem, araştırmacılara verileri sistematik bir şekilde inceleme ve önemli temaları, kategorileri ve desenleri belirleme olanağı sunar (Krippendorff, 2018). Araştırmanın bu bölümünde, öncelikle yazılı staj raporlarından oluşan veri seti tanımlanmış ve analiz için içerik analizine uygun bir çerçeve oluşturulmuştur.

Veri analizi sürecinde, staj raporlarından elde edilen veriler üç aşamada incelenmiştir: Verilerin kodlanması, tematik çerçevenin oluşturulması ve tema/alt temaların belirlenmesi. İlk olarak, adayların staj deneyimlerine dair önemli bilgileri içeren ifadeler belirlenmiş ve sistematik olarak kodlanmıştır. Bu kodlama işlemi, öğretmen adaylarının staj sürecindeki deneyimlerine ve algılarına dair anahtar temaların ortaya çıkarılmasına olanak tanımıştır. İkinci aşamada, elde edilen kodlar arasında benzerlikler ve farklılıklar analiz edilerek tematik bir çerçeve oluşturulmuş ve kodlar temalar altında toplanmıştır. Son aşamada, veriler arasında sıkça rastlanan ve araştırmanın odaklandığı konuları yansıtan temalar ve bunlara bağlı alt temalar belirlenmiştir.

Belirlenen temalar ve alt temalar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Staj Sürecine İlişkin Belirlenen Temalar ve Alt Temalar

Tema No	Tema	Alt Temalar
1	Staj Deneyimine İlişkin Algılar	1.1 Süreç Öncesi Beklentiler ve Pratiğe Yansıması 1.2 Duygusal ve Psikolojik Etkiler
2	Pedagojik Becerilerin Gelişimi	2.1 Etkinlik Uygulama ve Yaratıcılık 2.2 Sınıf Yönetimi ve Otorite Sağlama
3	Staj Sürecine İlişkin Görüşler	2.3 Çocuklarla Etkileşim 3.1 Sürecin Yeterliliği ve Verimliliği 3.2 Süreç ve Yönergeye İlişkin İyileştirme Önerileri
4	Mesleki Gelişim Alanlarına Yönelik Görüşler	4.1 Geliştirilmesi Gereken Beceriler 4.2 Mesleki Hedefler

Kodlama ve tema belirleme süreci, öğretmen adaylarının staj deneyimlerine dair kapsamlı bir anlayışın geliştirilmesine imkân tanımış, adayların deneyimlerine ilişkin genel bir değerlendirme sunmuştur. Son olarak, kodlanan veriler ve belirlenen temalar üzerinden yapılan analiz ve yorumlama ile öğretmen adaylarının staj deneyimleri, öğretmen eğitimi alanındaki mevcut literatürle ilişkilendirilerek daha derinlemesine incelenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

2.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, veri toplama ve analiz süreçleri titizlikle yürütülmüştür. Veri analizi aşamasında, iki farklı akademisyenin bağımsız olarak gerçekleştirdiği kodlamalar karşılaştırılmış ve aralarında yüksek düzeyde uyum sağlanmıştır. Ayrıca araştırma bulguları, katılımcıların deneyim ve görüşlerini doğrudan yansıttığından, araştırmanın iç geçerliği güçlendirilmiştir. Araştırma sürecinin tekrarlanabilirliğini sağlamak ve dış güvenirliliği artırmak için, veri toplama ve analiz yöntemleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, okul öncesi öğretmen adaylarının staj süresince yaşadıkları deneyimlere ilişkin elde edilen veriler analiz edilerek belirlenen ana temalar sunulmaktadır. Analiz sürecinde, adayların okul öncesi eğitime yönelik algılarındaki değişimlerden, pedagojik becerilerinin gelişimine kadar geniş bir yelpazede temalar ortaya çıkmıştır. Ayrıca, çocuklarla kurulan ilişkilerin derinliği, staj süresinin yeterliliği hakkındaki görüşler ve mesleki gelişim alanları da bulgular arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bulgular, öğretmen adaylarının staj süresince edindikleri deneyimlerin, onların mesleki gelişimlerine nasıl katkıda bulunduğunu göstermektedir. Özellikle adayların staj öncesi ve

sonrası algılarındaki değişimler, sınıf yönetimi ve otorite kurma becerilerindeki gelişimler ve çocuklarla kurdukları ilişkilerin mesleki yeterliliklerine olan etkileri, bu çalışmanın anahtar içgörülerini oluşturmaktadır. Ayrıca, adayların staj süresinin yeterliliği ve staj programının iyileştirilmesine yönelik önerileri de ele alınarak, öğretmen eğitim programlarının geliştirilmesi açısından önemli ipuçları sunulmaktadır.

Analiz sonucu tespit edilen dört ana tema ve sekiz alt temaya göre bulgular ele alınmıştır. Bu temalar, (1) Staj Deneyimine İlişkin Algılar (alt temalar: Süreç Öncesi Beklentiler ve Pratiğe Yansıması, Duygusal ve Psikolojik Etkiler), (2) Pedagojik Becerilerin Gelişimi (alt temalar: Etkinlik Uygulama ve Yaratıcılık, Sınıf Yönetimi ve Otorite Sağlama, Çocuklarla Etkileşim), (3) Staj Sürecine İlişkin Görüşler (alt temalar: Sürecin Yeterliliği ve Verimliliği, Süreç ve Yönergeye İlişkin İyileştirme Önerileri), (4) Mesleki Gelişim Alanlarına Yönelik Görüşler (alt temalar: Geliştirilmesi Gereken Beceriler, Mesleki Hedefler) olarak belirlenmiştir. Bu temalar, öğretmen adaylarının staj deneyimlerini anlamlandırma süreçlerini ve bu süreçlerin onların mesleki kimliklerini nasıl şekillendirdiğini ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır.

3.1. Staj Deneyimine İlişkin Algılar

3.1.1. Süreç Öncesi Beklentiler ve Pratiğe Yansıması

Öğretmen adaylarının staj süreci öncesindeki beklentileri, bu süreçte kazandıkları deneyimler doğrultusunda, büyük ölçüde değiştiği görülmektedir. Birçok aday, staja başlarken mesleğe yönelik çeşitli tereddüt ve korku taşıdığını belirtmektedir. Örneğin, ÖA1, "Stajın ilk günlerinde çocuklarla nasıl başa çıkacağım konusunda çok endişeliydim. Ancak, süreç içinde onlarla nasıl daha iyi iletişim kurabileceğimi öğrendim ve yapabilir miyim düşüncesi uçup gitti. Yapabileceğimi gördüm." diyerek başlangıçtaki kaygılarının yerini özgüvene bıraktığını ifade etmektedir. Bu ifade, öğretmen adaylarının deneyim kazanarak mesleki yeterliliklerini ve kendilerine olan güvenlerini nasıl artırdıklarını göstermektedir. Benzer bir şekilde, ÖA3, "Okul öncesi öğretmenliği konusunda bazı tereddütlerim vardı. Çocukların dikkatini nasıl çekerim, onlarla nasıl etkili bir şekilde ilgilenirim diye düşünüyordum. Ancak o ortamı gördükten sonra ne kadar doğru bir karar verdiğimi bir kez daha anlama şansı buldum." diyerek staj sürecinin mesleki kararlarını pekiştirdiğini vurgulamaktadır. Bu durum, öğretmen adaylarının staj sırasında kazandıkları deneyimlerin mesleklerine olan bağlılıklarını güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. ÖA7 ise, staj öncesinde çocuklarla iletişiminin iyi olduğunu düşünerek bölüme gelmiş olmasına rağmen, staj sürecinde bu iletişimin çok daha derin bir anlam kazandığını belirtmiştir: "Bu bölüme çocuklarla aram iyi diye gelmiştim ama okul ortamındayken çocukların benden bir şey öğrenebilecek olması ve belki de yıllar sonra beni mutlulukla hatırlıyor olmaları beni daha çok tatmin etti." Bu ifade, adayların staj sürecinde mesleki tatmin duygusunu artıran deneyimler yaşadığını ve bu deneyimlerin onların mesleki algılarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir.

Staj süreci öncesindeki belirsizliklerin, staj sırasında kazanılan somut deneyimlerle yerini daha olumlu ve sağlam bir mesleki bakış açısına bıraktığı gözlemlenmiştir. Örneğin, ÖA4, "Çocuklarla nasıl iletişim kuracağımı bilmiyordum ve bu beni endişelendiriyordu. Ancak staj boyunca onlarla geçirdiğim zaman, öğretmenliğin ne kadar özel ve önemli bir meslek olduğunu anlamamı sağladı," diyerek stajın başlangıcında hissettiği belirsizliklerin yerini mesleki bir farkındalığa bıraktığını belirtmiştir. Özetle, öğretmen adaylarının staj süreci öncesinde taşıdıkları kaygılar, süreç içinde kazandıkları deneyimlerle birlikte azalmış ve yerini mesleki bir özgüven ve tatmin duygusuna bırakmıştır. Bu durum, staj sürecinin öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini nasıl şekillendirdiğine dair önemli bir bulgudur. Staj deneyimi, adayların öğretmenlik mesleğine

yönelik algılarını ve kariyerlerine olan bağlılıklarını güçlendiren kritik bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1.2. Duygusal ve Psikolojik Etkiler

Staj süreci, öğretmen adaylarının duygusal durumları ve psikolojik bakış açıları üzerinde derin ve kalıcı etkiler yarattığı görülmektedir. Bu süreçte adaylar, çocuklarla etkileşimleri sayesinde sadece mesleki beceriler değil aynı zamanda empati, sabır ve duygusal olgunluk gibi önemli kişisel nitelikler de kazanmaktadır. Örneğin, ÖA2, "Çocuklara karşı biraz daha anlayışlı ve sabırlı olabilmek, olaylara bir yetişkin değil de çocuk olarak bakabilmek" diyerek, stajın ona empati kurma ve sabırlı olma konusunda önemli katkılar sağladığını ifade etmiştir. Bu tür geri bildirimler, adayların staj sırasında çocukların dünyasını anlama becerilerinin geliştiğini ve bu durumun onların mesleki duruşlarına olumlu yönde yansıdığını göstermektedir. ÖA4 ise, "Öğrencilerle nasıl bir iletişim halinde olmamız gerektiğini öğretti" ifadesiyle staj sürecinin kendisine çocuklarla etkili iletişim kurma becerisi kazandığını ve bu durumun duygusal anlamda da kendisini geliştirdiğini belirtmiştir. Bu tür deneyimler, adayların sadece pedagojik becerilerini değil aynı zamanda duygusal zekâlarını da geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Adayların çocuklarla kurdukları ilişkilerde yaşadıkları derin duygusal deneyimler, onların mesleki kimliklerinin şekillenmesine de katkıda bulunmuştur.

Staj süreci boyunca adaylar karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmeyi öğrenmektedir ve bu süreçlerden güçlenerek çıkmaktadır. ÖA6, "Bazen çocuklar bir şeyi yapmamak için inat edince zor tahammül ediyorum ama sonuçta o bir çocuk ve böyle şeylerle hep karşılaşacağım." diyerek stajın ona sabırlı olma konusunda nasıl bir farkındalık kazandığını vurgulamıştır. Bu ifade adayların staj sürecinde karşılaştıkları güçlüklerle nasıl başa çıktıklarını ve bu zorlukların onları nasıl duygusal olarak güçlendirdiğini göstermektedir. Öğretmen adayları, bu tür zorlu durumlar karşısında mesleki dayanıklılıklarını artırmış ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği sabrı öğrenmişlerdir. Ayrıca, ÖA5, staj sürecinde çocuklarla kurduğu duygusal bağların onun mesleki motivasyonunu artırdığını şu şekilde ifade etmiştir: "Çocukların bana sarılmaları, onlarla kurduğum bağlar, beni her hafta daha çok motive etti." Bu tür ifadeler, staj sürecinin öğretmen adaylarının mesleki motivasyonlarını güçlendirdiğini ve onların öğretmenlik mesleğine olan bağlılıklarını pekiştirdiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak staj süreci, öğretmen adaylarının duygusal ve psikolojik gelişimlerine önemli katkılar sağlamış; onların mesleki yeterliliklerini, duygusal dayanıklılıklarını ve kişisel gelişimlerini desteklemiştir. Bu süreç, adayların mesleğe yönelik algılarını geliştirdiği görülmüş ve onları gelecekteki mesleki rollerine daha iyi hazırlamıştır denilebilir. Öğretmen adaylarının staj süresince kazandıkları bu duygusal olgunluk, onların mesleki hayatlarına büyük ölçüde yansyacağı ve onların eğitim süreçlerinde daha etkili ve anlayışlı öğretmenler olmalarına katkıda bulunacağı düşünülebilir.

3.2. Pedagojik Becerilerin Gelişimi

3.2.1. Etkinlik Uygulama ve Yaratıcılık

Staj süreci öğretmen adaylarının etkinlik planlama, uygulama ve uyarlama becerilerini geliştirmeleri açısından büyük bir fırsat sunmaktadır. Bu süreçte adaylar, sınıf içinde gözlemledikleri farklı etkinliklerden ilham alarak kendi öğretim yöntemlerini geliştirme ve uygulama konusunda deneyim kazanmışlardır. Örneğin ÖA1, "Her gittiğimizde farklı etkinlikler, farklı çalışmalar gördük; bu da işimizin aslında çok kolay olmadığını ama sevdiğçe işimizin kolaylaştığını gösterdi." ifadesiyle etkinlik planlamanın ve uygulamanın başlangıçta zorlayıcı

olabileceğini, ancak zamanla ve deneyim kazandıkça bu süreçte daha başarılı olunabileceğini vurgulamıştır. Bu gözlem, adayların öğretmenlik sürecine olan bakış açılarının nasıl şekillendiğini ve öğretmenlik mesleğine dair algılarının nasıl geliştiğini göstermektedir.

ÖA2'nin, "Etkinlikleri kitaptaki yönergelere değil de çocukların durumuna, o günkü hava durumuna ve okulun imkânlarına göre nasıl uyarlayabileceğimizi öğrendim" ifadesi, öğretmen adaylarının pedagojik esnekliklerini geliştirdiklerine işaret etmektedir. Bu, adayların sadece planlama aşamasında değil, aynı zamanda uygulama sürecinde de yaratıcı çözümler üretebilmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu beceri, öğretmen adaylarının sınıf içinde karşılaşabilecekleri farklı durumlara daha rahat adapte olabilmelerini sağlamış ve onların öğretim süreçlerini çocukların ihtiyaçlarına göre şekillendirebilme yeteneklerini geliştirmiştir. ÖA3 de staj sürecinde kazandığı etkinlik planlama ve uygulama becerilerinden şu şekilde bahsetmiştir: "Staj süresince gözlemlediğim etkinlikler bana, çocukların ilgisini çekecek farklı aktiviteler tasarlamayı öğretti. Özellikle sanat etkinlikleri sırasında çocukların nasıl odaklandığını görmek beni çok motive etti." Bu ifade, adayların staj sürecinde yalnızca etkinlik uygulama becerilerini geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda çocukların ilgi alanlarını keşfetme ve bu doğrultuda yeni etkinlikler planlama konusunda da deneyim kazandıklarını göstermektedir. Ayrıca, ÖA5'in ifadesi adayların staj sürecinde karşılaştıkları zorlukların, onların yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerini nasıl geliştirdiğini ortaya koymaktadır: "Bir etkinlik sırasında çocuklar beklediğim gibi tepki vermedi, bu yüzden planımı değiştirmek zorunda kaldım. Bu bana, her zaman bir B planının olması gerektiğini öğretti." Bu tür deneyimler adayların sınıf içi uygulamalarda daha esnek ve yaratıcı olmalarını sağlamış, öğretmenlik mesleğine dair özgüvenlerini artırmıştır. Staj sürecinin adaylar üzerinde yarattığı bir diğer önemli etki, onların yaratıcılıklarının gelişmesidir. Örneğin, ÖA7, "Çocukların dikkatini çekmek için etkinliklerde daha yaratıcı yöntemler denemeye başladım. Örneğin bir hikâyeye anlatırken oyuncakları kullanarak canlandırmalar yaptım ve çocuklar bu şekilde daha ilgili oldular," diyerek, staj sürecinde geliştirdiği yaratıcı etkinlik uygulamalarını paylaşmıştır. Bu tür yaratıcı yaklaşımlar adayların öğretim süreçlerinde daha etkili olmalarını sağlamış ve onların pedagojik becerilerini önemli ölçüde geliştirmiştir.

Sonuç olarak staj süreci öğretmen adaylarının etkinlik planlama, uygulama ve uyarlama becerilerini geliştirmeleri için önemli bir deneyim alanı sunmuştur. Adaylar, bu süreçte karşılaştıkları farklı sınıf içi durumlara yaratıcı çözümler üreterek pedagojik esnekliklerini artırmış ve öğretmenlik mesleğine daha donanımlı bir şekilde hazırlanmalarını sağlamıştır. Bu deneyimler adayların gelecekte öğretmenlik kariyerlerinde daha etkili ve yenilikçi birer eğitimci olmalarına katkıda bulunacağı söylenebilir.

3.2.2. Sınıf Yönetimi ve Otorite Sağlama

Sınıf yönetimi ve otorite sağlama, öğretmen adaylarının staj sürecinde en çok zorlandıkları, ancak aynı zamanda en çok gelişim gösterdikleri alanlardan biri olarak öne çıkmıştır. Sınıf içinde otorite kurmak, bu otoriteyi dengeli bir şekilde sürdürmek ve çocuklarla etkili iletişim sağlamak öğretmen adayları için önemli bir öğrenme süreci olmuştur. Bu süreçte adaylar, sınıf yönetimi konusundaki kaygılarını aşarak, otorite kurma becerilerini geliştirmiştir.

ÖA4, "Benim okul öncesi bölümüyle ilgili çok fazla korkum ve önyargım vardı... Mesela öğrencileri kontrol altında tutacağımı ya da her etkinlikte nasıl bir yol izlemem gerektiğini bilmediğim için korkuyordum ama staj boyunca çoğundan kurtuldum," diyerek, staj sürecinin başında yaşadığı kaygıları ve bu kaygıları nasıl yendiğini anlatmıştır. Bu ifade, adayların sınıf yönetimi konusunda başlangıçta yaşadıkları belirsizliklerin staj süreci boyunca deneyim

kazanarak nasıl ortadan kalktığını göstermektedir. Çocuklarla doğru iletişim kurma ve disiplin sağlama, öğretmen adayları için sabır ve dayanıklılık gerektiren önemli süreçlerden biri olarak ortaya çıkmıştır. ÖA6, "Bazen çocuklar bir şeyi yapmamak için inat edince zor tahammül ediyorum ama sonuçta o bir çocuk ve böyle şeylerle hep karşılaşacağım için buna alışmam gerekiyor," diyerek, staj sürecinin ona sabırlı olma ve çocuklarla etkili bir iletişim kurma konusunda nasıl bir farkındalık kazandırdığını vurgulamaktadır. Bu durum, adayların disiplin sağlama ve çocuklarla doğru iletişim kurma becerilerini geliştirme süreçlerini ifade etmektedir. ÖA3, sınıf yönetimi konusunda öğrendiklerini şöyle ifade etmiştir: "Öğretmen olarak çocuklarla iletişim kurmak, normal hayattaki iletişimden çok farklıymış. Çocuklara farklı bir pencereden yaklaşıyorduk." Bu açıklama staj sürecinin adaylara çocuklarla nasıl etkili iletişim kurabileceğini ve sınıf içindeki otoriteyi nasıl sağlayabileceğini öğrettiğini göstermektedir. Bu süreçte adaylar çocuklarla kurdukları iletişimde daha anlayışlı, sabırlı ve etkili olma konusunda önemli kazanımlar elde etmiştir. Ayrıca ÖA5'in, "Başlangıçta çocukların bana saygı duymayacaklarından korkmuştum ama zamanla onlarla nasıl iletişim kurmam gerektiğini öğrendim ve sınıfta bir düzen sağlamayı başardım," ifadesi, adayların staj süreci boyunca kazandıkları sınıf yönetimi becerilerini ve bu becerilerin onların özgüvenini nasıl artırdığını ortaya koymaktadır. Bu deneyim, adayların sınıfta disiplin sağlamanın yanı sıra çocuklarla güvene dayalı bir ilişki kurmalarının ne kadar önemli olduğunu anlamalarına da yardımcı olmuştur.

Sonuç olarak, staj süreci, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ve otorite sağlama becerilerini önemli ölçüde geliştirmiştir. Adaylar, başlangıçta yaşadıkları kaygıları aşarak, sınıf içinde otorite kurmanın ve çocuklarla etkili iletişim sağlamanın yollarını öğrenmişlerdir. Bu süreç, adayların pedagojik becerilerini pekiştirmiş ve gelecekteki öğretmenlik kariyerlerinde daha etkili ve donanımlı olmalarına önemli katkılar sağlamıştır. Sınıf yönetimi ve otorite sağlama alanlarında kazandıkları bu deneyimler, adayların mesleki yeterliliklerini artırarak, onların gelecekte karşılaşacakları zorluklara daha hazırlıklı olmalarını sağlayacaktır.

3.2.3. Çocuklarla Etkileşim

Staj süreci, öğretmen adaylarının çocuklarla kurdukları duygusal bağlar ve bu bağların mesleki gelişimlerine katkısı açısından önemli bir deneyim olmuştur. Bu süreçte, adayların çocuklarla etkili iletişim kurma ve ilişki geliştirme becerileri belirgin bir şekilde gelişmiş, bu da onların mesleki yeterliliklerini ve motivasyonlarını artırmıştır. Örneğin, ÖA1, başlangıçta çocukların seslerinden rahatsız olduğunu, ancak zamanla onlarla güçlü bağlar kurduğunu ifade etmiştir: "Çocukların isimlerini ezberledim ve gün, su gibi geçiverdi. Yapabilir miyim düşüncesi uçup gitti." Bu ifade, adayın çocuklarla olan ilişkisinin derinleştiğini ve bu bağın, öğretmenlik mesleğine olan motivasyonunu nasıl artırdığını göstermektedir. Bu tür duygusal bağlar, öğretmen adaylarının mesleğe karşı duyduğu güveni pekiştirmiş ve onları öğretmenlik rolüne daha iyi hazırlamıştır.

ÖA2 ise, çocukların kendilerini sıcak bir şekilde karşılamasının ve onlara olan sevgisinin, okul öncesi eğitimine yönelik tutumunu nasıl güçlendirdiğini şu sözlerle dile getirmiştir: "Her gittiğimizde çocukların bizi güzel karşılaması, sarılmaları, bizimle sohbet etmek istemeleri... Okul deneyimi dersini bir ders olarak görmedim hiç. Her perşembeyi iple çekiyordum." Bu ifadeler, adayın çocuklarla kurduğu ilişkinin, onun öğretmenlik motivasyonunu nasıl artırdığını ve mesleğe karşı olumlu bir tutum geliştirmesini sağladığını ortaya koymaktadır. ÖA3, çocuklarla olan etkileşimlerinin, öğretmenlik becerilerini nasıl geliştirdiğini ve bu süreçte öğrendiklerini şu şekilde özetlemiştir: "Çocuklarla ve öğretmen olarak çocuklarla iletişim kurmak, normal hayattaki iletişimden çok farklıymış... Benim için çok farklı bir deneyimdi ve bu

sayede öğretmenimiz de gözlemleyerek çocukların nasıl davranmamız gerektiğini öğrendim.” Bu, adayın çocuklarla olan ilişkisinin, onun pedagojik bilgi ve becerilerini nasıl derinleştirdiğini ve bu süreçte kazandığı tecrübelerin, öğretmenlik mesleğinde nasıl bir yol gösterici olduğunu göstermektedir. ÖA4 de, çocuklarla kurduğu ilişkilerin mesleki gelişimine olan katkısını şu şekilde vurgulamıştır: “Çocukların bana olan ilgisi, onlara nasıl daha iyi yaklaşmam gerektiğini öğrenmemi sağladı. Özellikle onlarla vakit geçirdikçe, öğretmen-öğrenci ilişkisinin ne kadar önemli olduğunu anladım.” Bu ifade, adayın çocuklarla kurduğu bağların, onun mesleki kimliğini nasıl şekillendirdiğini ve öğretmenlik mesleğine dair algısını nasıl olgunlaştırdığını ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, staj süreci, öğretmen adaylarının çocuklarla kurdukları ilişkiler aracılığıyla duygusal bağlar oluşturmalarına ve bu bağların onların mesleki gelişimlerine önemli katkılar sağlamasına olanak tanımıştır. Adayların çocuklarla kurdukları bu güçlü ilişkiler, onların öğretmenlik mesleğine yönelik motivasyonlarını artırmış, pedagojik bilgi ve becerilerini derinleştirmiş ve mesleki rollerine daha iyi hazırlanmalarını sağlamıştır. Bu süreç, adayların öğretmenlik mesleğine yönelik algılarını olgunlaştırmış ve onları gelecekteki mesleki sorumluluklarına daha hazırlıklı hale getirmiştir.

Bunun yanında, staj süreci boyunca öğretmen adaylarının yaşadıkları unutulmaz anılar, onların mesleki kimliklerini ve eğitim anlayışlarını derinleştirmiştir. Bu anılar, öğretmen adaylarının mesleğe olan bağlılıklarını pekiştirmiş ve onların kişisel gelişimlerine de önemli katkılar sağlamıştır.

Örneğin ÖA4, çocuklarla yaptığı fen deneyinden etkilenmiş ve bu deneyimi şu şekilde anlatmıştır: “Bir keresinde fen deneyi vardı. Karbonat ile suyu karıştırıp beyaz kâğıdın üzerinde çizip kurummasını bekledik. Öğrenciler için bir nevi sihribazlıktı; hem eğlenip hem de öğrendiler.” Bu deneyim; adayın çocuklarla geçirdiği zamanı hem eğitici hem de eğlenceli bulduğunu, bu tür etkinliklerin öğretmenlik becerilerini pekiştirdiğini ve aynı zamanda çocuklarla yaratıcı etkinlikler yapmanın ne kadar önemli olduğunu fark etmesini sağlamıştır. ÖA5, çocukların kendisiyle kurduğu duygusal bağı şu sözlerle ifade etmiştir: “Okula gittiğimiz son hafta X bana sarılıp yanağımdan öpmüştü ama önceki haftalarda X benimle hiç ilgilenmemişti. Çok mutlu olmuştum.” Bu ifade, adayın çocuklarla kurduğu duygusal bağın gücünü ve bu bağların adayın mesleki motivasyonunu nasıl artırdığını göstermektedir. Bu tür anılar, öğretmen adaylarının sadece mesleki yeterliliklerini geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda duygusal bağlar kurarak öğretmenlik mesleğine olan sevgilerini pekiştirdiklerini de ortaya koymaktadır. ÖA3 ise, çocuklarla oynadığı bir oyunun kendisini ne kadar etkilediğini şöyle anlatmıştır: “Bir gün çocuklarla birlikte ‘saklambaç’ oynadık ve onların oyundaki heyecanı beni çok etkiledi. Oyunun sonunda bana sarılıp ‘Öğretmenim, sizinle oynamak çok eğlenceli’ dediler. Bu, mesleğimi ne kadar doğru seçtiğimi bir kez daha anlamamı sağladı.” Adayın çocuklarla kurduğu bu güçlü bağ, öğretmenlik mesleğine olan bağlılığını ortaya koymuş ve bu meslekteki yerini ne kadar doğru bir şekilde bulduğunu teyit etmiştir. ÖA2, çocukların öğretmenleriyle kurduğu samimi ilişkiyi ve bu ilişkinin kendisinde bıraktığı etkiyi şu şekilde ifade etmiştir: “Bir gün çocuklardan biri bana kendi çizdiği bir resmi hediye etti ve ‘Bu senin öğretmenim’ dedi. O an çok duygulandım ve bir öğretmen olarak onların dünyasında yer almanın ne kadar değerli olduğunu anladım.” Bu anı, öğretmen adayının mesleki kimliğini nasıl güçlendirdiğini ve çocuklarla kurulan bu tür duygusal bağların, öğretmenlik mesleğinin manevi tatmin yönünü nasıl ortaya çıkardığını göstermektedir.

Sonuç olarak bu tür unutulmaz anılar, öğretmen adaylarının sadece mesleki gelişimlerine değil aynı zamanda kişisel gelişimlerine de önemli katkılarda bulunmuştur. Çocuklarla kurulan derin

bağlar adayların öğretmenlik mesleğine olan bağlılıklarını pekiştirmiş, mesleki kimliklerini güçlendirmiş ve onların eğitim anlayışlarını derinleştirmiştir. Bu süreç, adayların öğretmenlik mesleğine olan sevgilerini artırmış ve onların mesleki rollerini daha bilinçli ve tutkulu bir şekilde benimsemelerini sağlamıştır.

3.4. Staj Süresine İlişkin Görüşler

3.4.1. Sürecin Yeterliliği ve Verimliliği

Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu, staj süresinin mesleki gelişimleri açısından yeterli olmadığını ifade etmiştir. Stajın mevcut süresinin hem çocukları hem de öğretmenleri yeterince gözlemlemeye fırsat tanımadığı görüşü yaygındır. Örneğin, ÖA2 bu durumu şu şekilde dile getirmiştir: “Staj süremiz bence yeterli değildi. Çünkü çocukları, okulu ve öğretmenleri gözlemlemek için yeterli bir süre değil.” Bu ifade, adayların daha uzun süreli ve yoğun bir staj sürecine ihtiyaç duyduklarını göstermektedir; zira kısa süreli staj, derinlemesine gözlem yapma ve etkili öğrenme fırsatlarını sınırlandırmaktadır. Benzer şekilde ÖA4 staj süresinin haftada bir gün olmasının yetersiz kaldığını ve stajın haftada birkaç gün veya iki döneme yayılması gerektiğini vurgulamıştır: “Bence hafta da 2 ya da 3 gün olmalıydı. Her gün farklı etkinlikler yapıldığında biz öğrenciler çoğu şeyi gözlemleyip ortama daha da adapte olabilirdik.” Bu ifade adayların daha fazla deneyim kazanma arzusunu ve bu deneyimlerin daha uzun süreli bir staj programı ile desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Adayların daha fazla gözlem ve uygulama fırsatı buldukça, okul ortamına daha iyi adapte olabildikleri ve mesleki becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirebildikleri anlaşılmaktadır.

ÖA3 ise staj süresinin uzatılmasının, adayların eğitim sürecine daha bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşmalarını sağlayacağını ifade etmiştir: “Bütün etkinlikleri gözlemlerken zorlandığımız noktalar vardı. bu yüzden bence süresi biraz daha uzun olabilirdi.” Bu ifade, staj süresinin artırılmasının adayların pedagojik becerilerini derinlemesine geliştirmelerine olanak tanıyacağına işaret etmektedir. Ayrıca ÖA3'ün bu görüşü, staj süresinin uzatılmasının adayların okul ortamında daha fazla tecrübe edinmelerine ve eğitim süreçlerini daha kapsamlı bir şekilde anlamalarına yardımcı olabileceğini göstermektedir. ÖA6 ise staj süresinin sınırlı olmasının, çocuklarla derinlemesine bir ilişki kurmayı zorlaştırdığını ifade etmiştir: “Sadece bir gün orada olup onların gelişimlerini gözlemlemek yetmiyor. Daha fazla zaman geçirebilseydik çocuklarla daha sağlam bir bağ kurabilir ve onların gelişimlerini daha yakından izleyebilirdik.” Bu görüş, staj süresinin kısalığının, öğretmen adaylarının çocuklarla anlamlı ve derin bağlar kurmalarını sınırladığını ve bu bağların kurulabilmesi için daha fazla zamanın gerekli olduğunu ortaya koymaktadır.

Özetle öğretmen adayları staj süresinin mevcut haliyle yetersiz olduğunu ve bu sürenin uzatılması gerektiğini savunmaktadır. Daha uzun ve yoğun bir staj programı, adayların mesleki gelişimlerine daha güçlü bir katkı sağlayacak, onlara daha derinlemesine gözlem yapma ve öğrenme fırsatı sunacaktır. Bu tür bir düzenleme, adayların mesleklerine daha iyi hazırlanabilmeleri ve çocuklarla daha etkili ilişkiler kurabilmeleri açısından kritik bir öneme sahiptir.

3.4.2. Süreç ve Yönergeye İlişkin İyileştirme Önerileri

Öğretmen adayları, staj süreci ve yönergesiyle ilgili çeşitli iyileştirme önerilerinde bulunarak, deneyimlerini daha verimli hale getirmek amacıyla birtakım düzenlemeler yapılmasını önermişlerdir. ÖA1 staj sürecinin daha uzun tutulması gerektiğini ve haftada iki gün staja gitmenin, çocukları daha iyi gözlemleme ve onlarla daha güçlü bir bağ kurma fırsatı sunacağını

belirtmiştir: “Süreci daha uzun tutabilirdim. İki döneme yaymak ya da haftada iki gün gitmek olabilirdi.” Bu öneri, adayların daha fazla etkileşim ve gözlem süresi talep ederek, öğretmenlik becerilerini geliştirme isteğini yansıtmaktadır. Öğrencilerle geçirilen zamanın artmasının hem pedagojik becerileri geliştirmede hem de mesleki kimliği güçlendirmede önemli bir rol oynayacağına dikkat çekilmektedir.

ÖA2 ise stajın bir yıla yayılması gerektiğini savunmuş ve bu sayede adayların çocukların gelişim süreçlerini daha uzun vadede gözlemleyerek daha derinlemesine bir öğrenme fırsatı yakalayacaklarını belirtmiştir: “Bu gözlemi bir döneme sıkıştırmayıp 1 yıla yayardım. Çünkü bizim gözlemlememiz, deneyimlememiz gereken çok şey var.” Bu öneri, öğretmen adaylarının yalnızca kısa vadeli gözlemlerle sınırlı kalmak yerine, çocukların gelişim süreçlerini daha geniş bir zaman diliminde izleme fırsatının sağlanması gerektiğini öne sürmektedir. Böyle bir düzenleme, adayların çocukların farklı gelişim aşamalarına dair daha kapsamlı bir anlayış geliştirmelerine olanak tanıyacaktır. Ayrıca, ÖA3, staj yönergesinin daha detaylı ve açıklayıcı olması gerektiğini dile getirmiştir: “Yönergedeki incelediğimiz hususları daha detaylı ve daha birbirine izleyen konular olarak değiştirebilirdi. Yenilik anlamında çeşitli düzeltmeler yapılabilir.” Bu ifade, staj yönergesinin adaylar için daha anlaşılır, yönlendirici ve süreç boyunca kılavuzluk edici nitelikte olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Staj yönergesinin, adayların ihtiyaçlarını ve karşılaşılabilecekleri zorlukları göz önünde bulundurarak, daha detaylı ve yapılandırılmış bir şekilde hazırlanması gerektiği vurgulanmaktadır. ÖA5 ise staj programının dış etkinliklerle zenginleştirilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Aday, bu tür etkinliklerin, öğrencilerle daha derin bağlar kurmalarına ve staj deneyimlerini daha zengin bir hale getirmelerine yardımcı olacağını ifade etmiştir: “Haftanın bir günü okul dışında biz stajyerler anaokulundaki öğretmenimiz ve çocuklarla beraber müzeye gitmek, pikniğe gitmek, lunaparka gitmek gibi aktiviteler yapılabilirdi.” Bu öneri staj programının, sadece sınıf içi etkinliklerle sınırlı kalmaması, bunun yerine çeşitli uygulamalı öğrenme fırsatları sunacak şekilde genişletilmesi gerektiğini göstermektedir. Dış mekân etkinliklerinin adayların çocuklarla daha etkileşimli ve yaratıcı bir öğrenme süreci yaşamalarını sağlayacağı, aynı zamanda çocukların farklı ortamlarda nasıl davrandığını gözlemleme şansı sunacağı vurgulanmaktadır.

Sürecin iyileştirilmesine yönelik adayların görüşleri staj süreci ve yönergesinin daha etkili hale getirilmesi için yapıcı geri bildirimlerde bulunduğunu göstermektedir. Adaylar, staj süresinin uzatılması, yönergenin daha detaylı hale getirilmesi ve staj programının çeşitlendirilmesi gibi önerilerle, staj deneyimlerinin kalitesini artırmayı hedeflemektedirler. Bu öneriler gelecekteki staj programlarının yeniden yapılandırılmasına ve daha etkin bir öğretmenlik deneyimi sunulmasına yönelik önemli ipuçları sunmaktadır.

3.5. Mesleki Gelişim Alanlarına Yönelik Görüşler

3.5.1. Geliştirilmesi Gereken Beceriler

Staj süreci, öğretmen adaylarının mesleki ve kişisel gelişimlerine yönelik farkındalıklarını artırmış, hangi alanlarda kendilerini geliştirmeleri gerektiğini belirlemelerine olanak tanımıştır. Birçok aday, özellikle sınıf yönetimi, iletişim, sabır ve yaratıcılık gibi temel pedagojik becerilerin geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Örneğin, ÖA1 sınıfta otorite kurma konusunda hala zorlandığını ve bu beceriyi geliştirmesi gerektiğini ifade etmiştir: “Sınıfta otorite olmayı hala gözümde büyütüyorum ve zor görüyorum, bunun için çok fazla deneme yapmam ve bu özelliği kazanmam gerekiyor.” Bu durum, adayların sınıf yönetimi becerileri konusunda daha fazla pratik yapma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Sınıf içinde otorite kurmanın ve bunu dengeli bir şekilde sürdürebilmenin öğretmenlik mesleğinde kritik bir öneme sahip olduğu, bu nedenle

adayların bu alanda kendilerini geliştirme ihtiyacı hissetmeleri mesleki başarıları için önemli bir adımdır. Benzer şekilde, ÖA5 sesini daha etkili kullanması gerektiğini ve hikâye anlatırken duygularını katmayı öğrenmesi gerektiğini belirtmiştir: “Sesimi geliştirmeliyim; masal ya da hikaye okurken duygularımı katmıyormuşum gibi hissediyorum.” Bu ifade adayın çocuklarla etkili iletişim kurma ve onların ilgisini çekme konusunda kendini geliştirme ihtiyacını fark ettiğini göstermektedir. Sesin etkili kullanımı, özellikle erken çocukluk döneminde öğretmen-çocuk etkileşimini güçlendiren önemli bir unsurdur. Bu becerinin geliştirilmesi, öğretmenin anlatım gücünü artırarak çocukların derse olan ilgisini canlı tutmada önemli bir rol oynayacaktır.

ÖA6 sabır konusunda kendini geliştirmesi gerektiğini vurgulamış ve çocukların inatçılığı karşısında zorlandığını belirtmiştir: “Daha sabırlı olmam gerek diye düşünüyorum, bazen çocuklar bir şeyi yapmamak için inat edince zor tahammül ediyorum.” Bu durum adayın öğretmenlik mesleğinde gerekli olan sabır ve esneklik becerilerinde kendini geliştirme gereksinimini yansıtmaktadır. Sabır, öğretmenlik mesleğinde karşılaşılan zorluklarla başa çıkmada ve çocuklarla sağlıklı bir ilişki kurmada kritik bir yetkinliktir. Bu nedenle adayların bu alanda kendilerini geliştirmeleri, mesleki dayanıklılıklarını artıracaktır. ÖA7 ise çocuklarla iletişim kurma ve onların ilgisini çekme konularında daha fazla deneyim kazanması gerektiğini ifade etmiştir: “Çocuklara bir şarkı öğreteceğimiz zaman öğretmenin herhangi bir enstrüman çalması gözlemlediğim kadarıyla çocukların çok daha fazla ilgisini çekiyor, bunun için belki bir enstrüman çalmayı öğrenmeliyiz.” Bu ifade, adayın çocuklarla etkileşimde yaratıcılık ve beceri geliştirme ihtiyacını göstermektedir. Müzik, özellikle okul öncesi dönemde öğrenmeyi destekleyen güçlü bir araçtır ve enstrüman çalma becerisi, öğretmenin çocukların ilgisini çekme ve öğrenme sürecini daha eğlenceli hale getirme kapasitesini artırabilir.

Özetle staj süreci, öğretmen adaylarının mesleki yetkinliklerini geliştirme gereksinimlerini belirlemelerine yardımcı olmuştur. Sınıf yönetimi, iletişim, sabır ve yaratıcılık gibi becerilerin geliştirilmesi, adayların gelecekteki öğretmenlik kariyerlerinde daha etkili ve donanımlı olmalarını sağlayacak önemli katkılar sunacaktır. Bu farkındalık, adayların kendi mesleki gelişimlerine yönelik daha bilinçli adımlar atmalarını teşvik edecek ve onların öğretmenlik yolculuklarını daha sağlam temellere oturtacaktır.

3.5.2. Mesleki Hedefler

Staj süreci, öğretmen adaylarının mesleki hedeflerini daha net bir şekilde belirlemelerine olanak tanımış ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli olan beceri ve yetkinlikleri geliştirme konusunda onları motive etmiştir. Adaylar, staj deneyimleri sayesinde öğretmenlik mesleğinde karşılaşılabilecekleri zorlukları öngörme ve bu zorlukları aşmak için stratejiler geliştirme fırsatı bulmuşlardır. Örneğin, ÖA1 staj deneyiminin ardından öğretmen olma yolunda karşılaşılabileceği zorlukları fark etmiş ve bu zorluklarla başa çıkmak için kendini geliştirme planları yapmıştır: “Öğretmen olmak için önümde birçok fırtına, belki de çok fazla susuzluk var. Çok fazla deneme yapmam ve bu özelliği kazanmam gerekiyor.” Bu ifade, adayın öğretmenlik yolculuğunda karşılaşılabileceği engelleri öngörerek, bu zorlukları aşmak için bir gelişim planı oluşturduğunu gösterir. Adayın bu farkındalığı, onun mesleki dayanıklılığını artıracak ve gelecekteki öğretmenlik rolüne daha hazırlıklı olmasını sağlayacaktır.

ÖA2, iletişim becerilerini güçlendirme ve yaratıcı etkinlikler geliştirme konularında kendini daha da geliştirmeyi hedeflediğini belirtmiştir: “İletişimimi, yaratıcılığımı biraz daha güçlendirmem ve bir enstrüman çalmayı öğrenmem gerektiğini fark ettim.” Bu durum, adayın

çocuklarla daha etkili iletişim kurma ve öğretmenlikte yaratıcı yaklaşımlar benimseme hedefini yansıtmaktadır. Aday, staj sürecinde kazandığı deneyimlerle birlikte, öğretmenlikte iletişimin ve yaratıcılığın ne kadar önemli olduğunu kavramış ve bu alanlarda kendini geliştirme ihtiyacı hissetmiştir. ÖA7 ise sabırlı ve anlayışlı bir öğretmen olmayı, çocukların ilgisini çekmek için çeşitli yöntemler öğrenmeyi hedeflediğini dile getirmiştir: “Okul öncesi öğretmenin gayet sabırlı, anlayışlı ve çabuk sinirlenmeyen bir mizaca sahip olması gerekmektedir.” Bu ifade, adayın mesleki gelişim yolunda belirlediği hedefleri ve bu hedeflere ulaşmak için geliştirmesi gereken alanları net bir şekilde tanımladığını göstermektedir. Aday, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği sabır, anlayış ve duygusal denge gibi niteliklerin farkına varmış ve bu özellikleri geliştirme hedefini benimsemiştir. Bu süreçte adayların belirledikleri hedefler, onların öğretmenlik kariyerlerinde başarılı olma isteklerini ve bu doğrultuda kendilerini geliştirme kararlılıklarını yansıtmaktadır. Staj süreci, adayların mesleki gelişimlerini derinleştirirken, aynı zamanda gelecekteki meslek hayatlarında hangi alanlarda daha fazla çalışmaları gerektiğini de açıkça ortaya koymuştur.

Özetle staj süreci, öğretmen adaylarının mesleki hedeflerini daha belirgin hale getirmiş ve bu hedeflere ulaşmak için gerekli olan beceri ve yetkinlikleri geliştirme konusunda onları motive etmiştir. Adaylar, gelecekteki mesleki yaşamlarında daha iyi bir öğretmen olabilmek için kendilerini sürekli geliştirme hedefini benimsemişlerdir. Bu hedeflere yönelik bilinçli adımlar atmaları, onların öğretmenlik kariyerlerinde daha başarılı olmalarına katkı sağlayacaktır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın bulguları, okul öncesi öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi süresince yaşadıkları deneyimlerin, onların pedagojik becerilerinin gelişimine, mesleki kimliklerinin şekillenmesine ve çocuklarla kurdukları ilişkilerin derinleşmesine nasıl katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgular, alanyazında mevcut olan çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmekle birlikte, özellikle bu çalışmanın odaklandığı yeniden müfredata dahil edilen Okul Deneyimi dersinin etkileri bakımından özgün bir katkı sunmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarının staj süresince kazandıkları deneyimler, onların mesleki gelişimleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Yıldırım vd. (2019) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Yıldırım vd. (2019) çalışmasında, Okul Deneyimi dersinin öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ve iletişim becerileri gibi temel öğretmenlik yetkinliklerini geliştirdiği belirtilmiştir. Bu çalışmada da adayların staj süresince sınıf yönetimi ve otorite sağlama konusunda önemli gelişim gösterdikleri görülmüştür. Örneğin katılımcılardan ÖA4, staj sürecinde sınıf yönetimi ve otorite sağlama becerilerinin geliştiğini ifade etmiştir. Bu bulgu, okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki gelişimleri açısından staj deneyimlerinin ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Öğretmen adaylarının staj süresince yaşadıkları zorluklar ve bu zorluklara ilişkin iyileştirme önerileri de bu çalışmada önemli bir yer tutmaktadır. Ören, Sevinç ve Erdoğan'ın (2009) çalışmasında da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Ören vd. (2009) öğretmen adaylarının staj sürecinde karşılaştıkları sorunların, onların mesleki algılarına olumsuz yönde etkide bulunabileceğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada da adaylar, staj süresinin yetersiz olduğunu ve bu durumun mesleki gelişimlerine olumsuz yansıdığını ifade etmişlerdir. Özellikle, ÖA2 ve ÖA4 gibi katılımcılar, staj süresinin artırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu bulgu, Kudu vd.'nin (2006) çalışmasında öğretmen adaylarının staj süresinin yetersizliğine dikkat çeken sonuçlarla da uyumludur. Staj süresinin yetersizliği, adayların çocukları ve öğretmenleri yeterince

gözlemleyememelerine, sınıf yönetimi ve etkinlik planlama gibi becerilerde yeterince pratik yapamamalarına yol açmıştır.

Öğretmen adaylarının staj süresince çocuklarla kurdukları ilişkiler, mesleki motivasyonları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu bulgu, Ramazan ve Yılmaz (2017) tarafından yapılan araştırmada da desteklenmiştir. Ramazan ve Yılmaz (2017), öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersleri sayesinde çocuklarla kurdukları ilişkilerin, onların mesleki motivasyonlarını artırdığını belirtmiştir. Bu çalışmada da ÖA1 ve ÖA2 gibi katılımcılar, çocuklarla kurdukları ilişkilerin mesleki motivasyonlarını nasıl olumlu etkilediğini ifade etmişlerdir. Örneğin, ÖA2 çocukların kendilerini sıcak bir şekilde karşılamasının, mesleğe yönelik tutumunu nasıl güçlendirdiğini dile getirmiştir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının staj sürecinde kazandıkları duygusal ve pedagojik deneyimlerin, onların mesleki kimliklerini nasıl şekillendirdiğini göstermektedir.

Bu çalışmanın önemli bulgularından biri de öğretmen adaylarının staj süresine yönelik değerlendirmeleri ve bu konuda yaptıkları iyileştirme önerileridir. Adaylar, staj süresinin yetersiz olduğunu belirtmiş ve daha uzun süreli bir staj süreci talep etmişlerdir. Bu durum, Demircan (2007) ve Oğuz (2004) tarafından yapılan çalışmalarda da vurgulanmıştır. Öğretmen adaylarının staj süresine yönelik eleştirileri ve iyileştirme önerileri, öğretmenlik uygulamaları ve Okul Deneyimi derslerinin daha verimli hale getirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Örneğin, bu çalışmada ÖA1, staj süresinin daha uzun tutulması gerektiğini ve haftada iki gün staja gitmenin çocukları daha iyi gözleme fırsatı sunacağını belirtmiştir. Benzer şekilde ÖA2, stajın bir yıla yayılması gerektiğini savunmuş ve bu sayede adayların çocukların gelişimini daha uzun vadede gözlemleyebileceğini ifade etmiştir. Bu öneriler, öğretmen adaylarının daha kapsamlı ve sürekli bir staj süreci talep ettiklerini göstermektedir.

Ayrıca, staj sürecinde adayların karşılaştıkları zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma stratejileri, mesleki dayanıklılıklarının gelişimine katkıda bulunmuştur. Bu bulgu, öğretmen adaylarının staj sürecinde yaşadıkları zorlukların, onların mesleki gelişimlerine nasıl katkıda bulunduğunu gösteren alanyazındaki diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir (Hergüner vd., 2002; Ören vd., 2009;). Bu çalışmada, adayların sabır ve dayanıklılık gerektiren durumlarla başa çıkma becerilerinin geliştiği, özellikle sınıf yönetimi ve disiplin sağlama konularında kendilerini daha yetkin hissettikleri gözlemlenmiştir. Örneğin ÖA6, çocukların inatçılığı karşısında sabırlı olmanın önemini vurgulamış ve bu süreçte sabırlı olma konusunda önemli bir farkındalık kazandığını ifade etmiştir. Bu durum, öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerini artırmada staj deneyimlerinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu çalışmanın bulguları, aynı zamanda öğretmen adaylarının staj süresince mesleki hedeflerini daha net bir şekilde belirlemelerine olanak tanıdığını göstermektedir. Adaylar, staj süreci boyunca mesleki gelişim ihtiyaçlarını fark etmiş ve bu ihtiyaçlara yönelik hedefler belirlemişlerdir. Örneğin, ÖA1 ve ÖA7 gibi katılımcılar, staj sürecinin ardından mesleki gelişim ihtiyaçlarını fark ettiklerini ve bu ihtiyaçlara yönelik hedefler belirlediklerini ifade etmişlerdir. Bu bulgu, Kırksekiz ve arkadaşlarının (2015) öğretmen adaylarının mesleki hedeflerini belirleme sürecine yönelik elde ettikleri bulgularla örtüşmektedir. Staj sürecinin, öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini geliştirmelerine ve gelecekteki mesleki yaşamlarına yönelik planlarını netleştirmelerine olanak tanıdığı görülmektedir.

Öğretmen adaylarının staj sürecine yönelik değerlendirmeleri ve bu sürecin iyileştirilmesine yönelik önerileri, öğretmen yetiştirme programlarının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine

işaret etmektedir. Bu çalışmada, adayların staj sürecinde yaşadıkları deneyimler, onların mesleki yeterliliklerini artırma ve mesleki kimliklerini şekillendirme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, staj süresinin yetersizliği ve uygulama yönergesinin iyileştirilmesi gerekliliği, öğretmen yetiştirme programlarının daha etkili hale getirilmesi için dikkate alınması gereken önemli unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, öğretmen yetiştirme programlarının adayların staj süresince daha fazla pratik yapmalarına olanak tanıyacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Bu çalışmanın bulguları, öğretmen adaylarının staj sürecinde kazandıkları deneyimlerin, onların mesleki gelişimlerine ve karşılaştıkları zorluklara nasıl katkı sağladığını ele alarak alanyazına önemli bir katkı sunmaktadır. Özellikle, 2023-2024 öğretim yılında yeniden müfredata dahil edilen Okul Deneyimi dersinin adayların mesleki hazırbulunuşluklarını artırma ve mesleki kimliklerini şekillendirme sürecindeki rolü, bu araştırmanın bulgularıyla desteklenmiştir. Bu dersin, adayların teorik bilgilerini pratikle bütünleştirerek mesleki yeterliliklerini artırmada kritik bir öneme sahip olduğu görülmüştür.

Ancak bu çalışmanın bazı sınırlılıkları da göz önünde bulundurulmalıdır. Öncelikle, araştırma yalnızca Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programındaki yedi öğretmen adayıyla sınırlı kalmıştır. Bu durum, bulguların genelleştirilebilirliğini sınırlayabilir. Katılımcıların homojen bir grup olması, elde edilen sonuçların diğer eğitim fakültelerindeki farklı sosyo-demografik özelliklere sahip öğretmen adayları için ne ölçüde geçerli olduğunu sorgulamayı gerektirmektedir. Ayrıca, veriler yalnızca öğretmen adaylarının staj sürecine ilişkin kendi değerlendirmelerine dayandığından, bu değerlendirmelerin objektifliği de sınırlı olabilir. Özellikle, katılımcıların kendi algıları ve raporlamaları, bazen süreçte yaşanan deneyimlerin tamamını yansıtmayabilir.

Gelecekteki araştırmalar, bu dersin etkilerini daha geniş ve çeşitlendirilmiş bir katılımcı grubu üzerinde inceleyerek öğretmen yetiştirme programlarının daha etkin bir şekilde yapılandırılmasına yönelik önerilerde bulunabilir. Farklı üniversitelerde ve farklı eğitim fakültelerinde yapılacak benzer çalışmalar, elde edilen bulguların geçerliliğini ve güvenilirliğini artıracaktır. Ayrıca, yalnızca öğretmen adaylarının değil, aynı zamanda rehber öğretmenlerin, uygulama öğretmenlerinin ve akademisyenlerin de bu ders sürecine ilişkin görüşlerini içeren daha kapsamlı araştırmalar, dersin öğretmen yetiştirme programlarına olan katkısını daha derinlemesine anlamamıza olanak sağlayacaktır. Bununla birlikte, nitel verilerin yanı sıra nicel verilerin de kullanıldığı karma yöntemli çalışmalar, dersin adayların mesleki gelişimlerine olan etkilerini daha ayrıntılı bir şekilde ortaya koyabilir. Özellikle, Okul Deneyimi dersi öncesi ve sonrası adayların mesleki hazır bulunuşlukları ve kimlik gelişimleri arasındaki farkları ölçen uzunlamasına çalışmalar, bu dersin öğretmen adayları üzerindeki uzun vadeli etkilerini değerlendirme açısından değerli bilgiler sağlayabilir.

Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları, Okul Deneyimi dersinin öğretmen adaylarının mesleki gelişimi üzerindeki kritik rolünü vurgulamakla birlikte, daha geniş ve kapsamlı araştırmaların gerekliliğine de işaret etmektedir. Gelecekteki çalışmalar, bu dersin öğretmen yetiştirme sürecine olan katkılarını daha geniş bir perspektiften inceleyerek, öğretmen eğitimi politikalarının ve programlarının daha etkili bir şekilde geliştirilmesine ışık tutabilir.

KAYNAKÇA

- Alisinanoğlu, F., & Kesicioğlu, O. S. (2009). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri. *Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi*, 665-668.
- Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), 27-40.
- Çakmakçı, C. C., & Demir, N. (2021). "Okul Deneyimi" ve "Öğretmenlik Uygulaması" dersleri açısından Türkiye ve Finlandiya'da ana dili öğretmeni yetiştirme süreci. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1169-1187. <https://doi.org/10.16916/aded.946460>
- Demircan, C. (2007). Okul Deneyimi II dersine yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi (Mersin Üniversitesi örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 119-132.
- Hergüner, G., Arslan, Ö., & DüNDAR, A. (2002). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin okul deneyimi dersini algılama düzeyleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(11), 44-58.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Kırksekiz, A., Uysal, M., İşbulan, O., Akgün, Ö., vd. (2015). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine eleştirel bir bakış: Problemler, beklentiler ve çözüm önerileri. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 4(2), 433-451. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.1082000250>
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage Publications.
- Kudu, M., Özbek, R., & Bindak, R. (2006). Okul deneyimi-I uygulamasına ilişkin öğrenci algıları (Dicle Üniversitesi örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 99-109.
- Küçükahmet, L., Külahoğlu Ş. Ö., Çalık, T., Topses, G., Öksüzoğlu, A. F., & Korkmaz, A. (2000). *Türkiye'de öğretmenlik mesleği kazandırmanın tarihi gelişimi: Öğretmenlik mesleğine giriş*. Nobel Yayınları.
- Mamat, N., Razalli, A., Hashim, A., Awang, M., Azman, M., & Muryanti, E. (2022). A study of a pre-school teacher professionalism in order to improve the quality of educational work. *Perspectives of Science and Education*. <https://doi.org/10.32744/pse.2022.1.38>
- Merriam, S. B., & Tisdell, E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. John Wiley & Sons.
- Oğuz, A. (2004). Okul deneyimi I dersinin öğretmen adayları üzerindeki etkileri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 141-162.
- Oğuz, S., & Avcı, E. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersine yönelik görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 3(3), 40-53.
- Ören, F. Ş., Sevinç, Ö. S., & Erdoğan, E. (2009). Öğretmen adaylarının okul deneyimi derslerine yönelik tutumlarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 58(58), 217-246.
- Özmen, H. (2008). Okul deneyimi I ve okul deneyimi II derslerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 25-37.
- Ramazan, O., & Yılmaz, E. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 332-349. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.28551-304638>
- Saban, A., & Ersoy, A. (2016). *Eğitimde nitel araştırma desenleri*. Anı.

- Seçer, Z., Çeliköz, N., & Kayılı, G. (2010). Okul öncesi öğretmenliği okul uygulamalarında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 128-152.
- Suchodoletz, A., Lee, D., Henry, J., Tamang, S., Premachandra, B., & Yoshikawa, H. (2023). Early childhood education and care quality and associations with child outcomes: A meta-analysis. *PLOS ONE*, 18. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0285985>
- Shuttlesworth, M., & Shannon, K. (2015). The role of social and emotional learning in the preschool classroom. *Journal of Psychology Research*, 10, 45.
- Tang, S., Wong, A., Li, D., & Cheng, M. (2018). Examining student teachers' engagement with the theory-practice link in initial teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 45, 123-139. <https://doi.org/10.1080/02607476.2018.1548167>
- Ulferts, H., Wolf, K., & Anders, Y. (2019). Impact of process quality in early childhood education and care on academic outcomes: Longitudinal meta-analysis. *Child Development*. <https://doi.org/10.1111/cdev.13296>
- Yapıcı, Ş., & Yapıcı, M. (2004). Öğretmen adaylarının okul deneyimi I dersine ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 3(2), 54-59.
- Yıldırım, R. G., Özyılmaz Akamca, G., Ellez, A. M., Karabekmez, S., & Bulut Üner, A. N. (2019). Okul öncesi öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 9(2), 306-316. <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.332>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- YÖK. (2018). *Okul öncesi öğretmenliği lisans programı*. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Okul_Oncesi_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf
- Yüksel, I., & Kırçıçek, H. (2019). The views of prospective teachers about school experience course in the department of science education and other departments. *International Journal of Higher Education*, 8(1), 160-170. <https://doi.org/10.5430/IJHE.V8N1P160>